

การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวในการดักจับข้อมูลตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ.

**The Right of Privacy to Interception of Information of the Amendment Draft of Criminal
Procedural Code (No....) BE**

ธนันท์ แสงภารา^{1*} และ ศิราภา จำปาทอง²

Thanainan Sangpara^{1*} and Sirapa Champathong²

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท คณะนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

^{1*} Graduate student in master of law ,Rangsit University,Phahonyothin Rd., Lak-hok,Patumtanee,Thailand 12000

² Lecturer in master of Law, Rangsit University Phahonyothin Rd.,Lak-hok Patumtanee Thailand 12000

*Corresponding author, E-mail: phanita.phakdi@gmail.com

บทคัดย่อ

ร่างพระราชบัญญัติการดักจับข้อมูลซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของประชาชนเนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ยังมีช่องโหว่ค่อนข้างมาก โดยพื้นฐานของการดักจับข้อมูลนั้นเป็นการละเมิดต่อสิทธิความเป็นส่วนตัว หากเป็นกฎหมายแล้วยังไม่มีข้อจำกัดที่ชัดเจนอาจนำมาสู่ผลประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อมุ่งหาผลประโยชน์ของการหาข้อมูลของฝ่ายตรงข้าม จากการศึกษาเบื้องต้นได้เห็นว่าการดักฟังนั้นยังมีช่องโหว่เกี่ยวกับการนำข้อมูลมาโดยการดักฟังข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่นๆ ทุกอย่าง เนื่องด้วยการจัดเก็บข้อมูลที่ได้มาหรือระยะเวลาในจัดเก็บหรือการทำลายข้อมูลที่ได้มานั้น อาจทำให้เกิดปัญหาขึ้นอีกภายหลังได้ หรือยังไม่มีการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ช่างเทคนิค) ที่ทำการดักฟังแต่เมื่อมีเหตุว่าผู้ถูกดักฟังไม่มีความผิดเกิดการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดสิทธิขึ้นมา ในการนี้จึงต้องศึกษาและค้นหาวิธีแก้ปัญหากลับกับช่องโหว่ในตัวร่างพระราชบัญญัติในส่วนดักจับข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาและเทียบเคียงจากจากกฎหมายต่างประเทศรวมถึงบทความต่างๆ วิจัยฉบับนี้จึงได้เสนอปัญหาที่เกิดขึ้นต่อการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลจากการดักจับข้อมูล ในต่างประเทศได้มีการตรากฎหมายให้อำนาจรัฐในการดักจับข้อมูล โดยให้อำนาจอยู่ในสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิกับความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วสมควรที่จะต้องตรากฎหมายหรือแก้ไขส่วนที่บกพร่องให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คำสำคัญ : ดักจับข้อมูล สิทธิความเป็นส่วนตัว

Abstract

This research aims to study the interception of communication Act focusing on the rights of privacy. Because there are quite a lot of loopholes in this bill, the right of privacy of people could be affected by such Act. Information interception generally encroach the rights of privacy. If it becomes legal without obvious restrictions, it is possible that the law can be used as a tool for tapping the opponents. Preliminary studies found that the loopholes in the interception are about gaining data from eavesdropping, whether from interception of telephone or other communication tools. Archiving, duration of keeping and destroying the intercepted evidences may cause potential problems. Without protection for the government officers who intercepted may also lead to problems in case of the officers were sued for violating the right of privacy. Therefore, this research aims to study the loopholes of the bill in the part of interception. By studying foreign laws and articles which is related to the inception and making a comparative analysis to related Thai laws, a solution can be obtained.

Keyword: *Interception, right of privacy*

1. บทนำ

ปัจจุบันได้มีการติดต่อสื่อสารกันผ่านทางเทคโนโลยีไปตามยุคสมัยนอกจากการติดต่อสื่อสารกันทางจดหมาย โทรเลข แล้วยังมีเทคโนโลยีทางวิทยุหรือโทรศัพท์ ซึ่งการใช้การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์นั้นเป็นการสื่อสารที่มีความเป็นส่วนตัวสูงและสามารถเก็บเป็นความลับได้อย่างดี แต่อย่างไรก็ตามด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยตามยุคสมัย ก็ทำให้มีการใช้เทคโนโลยีที่สามารถค้นหาความลับทางการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ คือการดักจับข้อมูลนั่นเอง จึงทำให้เกิดประเด็นปัญหาทางกฎหมายว่าการดักจับข้อมูลนั้นเป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวหรือไม่จึงต้องมีกฎหมายออกมาคุ้มครองรองรับ ในส่วนนี้นั้นเอง แต่ในเรื่องที่ผู้เขียนจะกล่าวถึงนั้น เป็นเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ. ที่กำลังจะมีการบังคับซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการประชุมสภานิติบัญญัติ ที่กำลังประชุมว่าจะผ่านออกมาเป็น

กฎหมายที่สามารถบังคับใช้ได้หรือไม่ในอนาคตอันใกล้ จากการศึกษาเบื้องต้นในส่วนของร่างพระราชบัญญัตินี้ นั้น ยังคงมีบทที่ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) และเกี่ยวเนื่องกับพยานหลักฐาน และเนื่องด้วยจากบทบัญญัติการใช้กฎหมายในปัจจุบันยังถือว่าการกระทำได้กล่าวเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล จึงจำต้องศึกษาว่าส่วนใดของพระราชบัญญัตินี้มีส่วนไหนที่ยังมีข้อบกพร่องหรือช่องโหว่ ซึ่งจะไปก้าวข้ามสิทธิของผู้ถูกดักฟังหรือการอำนาจของเจ้าพนักงานมากเกินไป ส่วนร่างพระราชบัญญัตินี้เกิดมาจากการที่มีปัญหาจากความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ และมีหลายคดีที่ไม่มีพยานการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาไม่สามารถสืบพยานให้เห็นได้ว่า ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริง มีคดีจำนวนมากที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือไม่ศาลก็พิพากษายกฟ้อง เพราะพยานบุคคลส่วนใหญ่จะกลับคำให้การเนื่องจากเกรงกลัวอิทธิพลในพื้นที่หรือไม่พยานก็เป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ต้องหาจึงไม่มีความ

นำเชื่อถือ ยังไม่รวมถึงความผิดในประเภทอื่นๆ เช่น ยาเสพติด หรือการจ้างวานฆ่า ซึ่งแม้จะรู้ว่าใครทำ แต่ก็ไร้หลักฐานที่จะดำเนินคดี เพื่อลดช่องโหว่นี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อขอร่างพระราชบัญญัติควบคุมการดักข้อมูลข่าวสารเพื่อการสืบสวนหรือสอบสวนคดีอาญา ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ส่วนสำหรับเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการดักข้อมูลข่าวสารได้ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นจดหมาย โทรเลข วิทยุสื่อสาร โทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารที่ประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน หรือเครื่องมือสื่อสารที่ประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง หรือ เครื่องมือสื่อสารอื่นที่กำหนดไว้ตาม พระราชกฤษฎีกา (กิตติมา อดทน, 2534)

จากในส่วนเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ. ฉบับนี้ยังมีปัญหาหรือจุดอ่อนในส่วนต่างๆ เช่น ตาม มาตรา ๑๓๑/๒ ในเรื่องการยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้มีการสั่งอนุญาตให้มีการดักฟัง การพิจารณายังไม่รัดกุมพอ อีกส่วนหนึ่งคือระยะเวลาในการดักฟังแล้วไม่ได้ระบุในการเก็บข้อมูลและการทำลายข้อมูล ก็ไม่ได้กำหนดไว้ในส่วนนี้ อาจจะทำให้เกิดปัญหาในภายหลังได้เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้เป็นสิทธิส่วนตัว เมื่อได้ถูกสั่งให้นำมาใช้ในชั้นศาลแล้วควรจะมีการสั่งทำลายเมื่อคดีนั้นเสร็จสิ้นไป และอีกส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วน ช่างเทคนิคก็ยังไม่ได้มีการคุ้มครองในการดักฟังข้อมูลในเรื่องการฟ้องร้องในส่วนของละเมิดสิทธิ จากปัญหาส่วนต่างๆ เหล่านี้ยังไม่ได้กำหนดข้อควบคุมให้ครอบคลุมอย่างถี่ถ้วน (กาญจนา ศรีนาธ, 2549)

สิทธิส่วนบุคคลเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนที่มีความสำคัญ จึงต้องมีการ

บัญญัติรัฐธรรมนูญขึ้นมาคุ้มครองสิทธิดังกล่าว โดยในส่วนของรัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) มาตรา 30 ประกอบ ด้วยมาตรา 29 และการร่างพระราชบัญญัติการดักรับข้อมูลนี้ยังต้องคำนึงถึงการนำออกมาบังคับใช้ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ อีกด้วย กล่าวคือ จุดมุ่งหมายของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) มาตรา 30 ประกอบ มาตรา 29 มีจุดมุ่งหมายสองประการ คือ 1.การรักษาความมั่นคงของรัฐใน ส่วนนี้ อาจจะได้ว่า การที่ได้ร่างพระราชบัญญัติดักรับข้อมูล ที่กำลังเข้าสู่สภานิติบัญญัติและกำลังพิจารณาว่าจะออกมาบังคับใช้ มีส่วนที่สอดคล้องกับ ตัวของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) 2.ในส่วนของการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ถ้าเป็นการแสวงหาพยานมาดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดจะต้องมีขอบเขตของการปฏิบัติและต้องดูว่าขัดกับหลักกฎหมายส่วนอื่นของกฎหมายไทยหรือไม่ (สุชาติ ตระกูลเกษมสุข, 2543)

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงความหมายของการดักรับข้อมูล แนวความคิด ทฤษฎีและหลักการ ให้อำนาจในการดักรับข้อมูล
2. เพื่อศึกษาผลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดักรับข้อมูลตามบทบัญญัติของกฎหมายต่างๆ ในประเทศและต่างประเทศ ว่ามีส่วนคล้ายหรือต่างกันอย่างไร และสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางแก้ไขอย่างไรได้บ้าง
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครอง สิทธิ

ของผู้ที่ถูกคัดกรับข้อมูลเรื่องเกี่ยวกับคำนิยามและความหมาย ในทางกฎหมายอาญา

4. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการคัดกรับข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเอกสาร โดยวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารทางกฎหมาย ตำรา วารสาร บทความทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) ร่างพระราชบัญญัติการดักฟัง ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และวิธีวิเคราะห์เชิงตรรกะวิทยา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

4. ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

จากการศึกษาพบว่าสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารของบุคคลทั่วไปยังคงได้นับการคุ้มครอง แต่ก็ยังมีกฎหมายที่ยังให้อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้ “โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษามันคงของรัฐ” จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเสรีภาพในการสื่อสารของบุคคลได้รับความคุ้มครองอย่างชัดเจนตามระบบกฎหมายไทย ดังนั้นการติดต่อสื่อสารกันทางโทรศัพท์ ซึ่งเป็นการสื่อสารประเภทหนึ่งจึงได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติจากกฎหมายดังกล่าว ในการที่จะไม่ให้บุคคลอื่นละเมิดโดยดักกรับข้อมูล ส่วนปัญหาที่เกิดตามมาจึงมีว่าเมื่อมีการรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพใน

การสื่อสารของบุคคลแล้ว อาจจะมีการล่วงละเมิดได้ในทางใดได้บ้าง หรือไม่เพียงใด เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคท้ายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) มาตรา ๓๔ ได้มีการยกเว้น “โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษามันคงของรัฐ” แสดงว่ากฎหมายได้เปิดช่องให้มีการอนุญาตให้ ตรวจสอบดักฟังและเปิดเผยข้อมูล ที่ผ่านกันทางการติดต่อสื่อสารได้ และปัจจุบันก็ได้มีการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ. ที่ออกมาบังคับใช้เป็นกฎหมาย จึงจำเป็นต้องในตัวร่างกฎหมายฉบับนี้มีส่วนใดบ้างที่ยังมีช่องโหว่ และทำให้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และในเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านให้นำมาบังคับใช้ได้ กฎหมายนี้ก็จะเป็นข้อยกเว้น ในตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) มาตรา ๓๔ เช่นกัน จากการที่ได้ศึกษาแล้วได้พบว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ ยังมีวิธีการดำเนินการในการขออำนาจศาลในการขออนุญาตในการดักฟัง ตามมาตรา ๑๓๑/๒ “ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของการสอบสวนคดีความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ ความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม หรือที่อยู่ยากซับซ้อน พนักงานสอบสวนโดยอนุมัติของผู้บังคับการ ซึ่งเป็นหัวหน้าของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอาจจะยื่นคำร้องต่ออธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล เพื่อให้มีคำสั่งให้เข้าถึงข้อมูล ได้มาซึ่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลสื่อสารใด...”

จากบทบัญญัติมาตราดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการยื่นขออนุญาตนั้นยังไม่มีความรัดกุมพอ และในร่างพระราชบัญญัตินี้ ยังมีได้กำหนดความคุ้มครองของผู้ถูกดักกรับข้อมูลหากว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ในส่วนตัวข้อมูลที่ได้มาจากการดักฟัง นั้นจะมีการทำลายทิ้งหรือไม่ได้มี

ข้อกำหนดวิธีจัดการดังกล่าว เนื่องด้วยถ้าข้อมูลดังกล่าวเป็นของมูลลับส่วนตัวของบุคคลนั้นแล้ว อาจจะทำให้ข้อมูลในส่วนนั้นหลุดออกไปทำให้เกิดความเสียหายในด้านต่างๆ อาทิ เช่น ข้อมูลลับทางด้านธุรกิจ อาจจะถูกไปถึงคู่แข่งทางการค้า เป็นต้น ดังนี้แล้วร่างพระราชบัญญัตินี้ควรจะให้มีข้อกำหนดให้รัดกุมและคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกตั้งฟังให้ครอบคลุมทั่วถึง เพื่อให้ไม่ให้เป็นเกิดการเสียหายในภายหลัง

(ไพจิตร ปุณฺณพันธ์ , 2541)

5. อภิปรายผล

การคัดค้านข้อมูลทางไม่ว่าจะเป็นทางใดก็ตามนั้น อาจจะได้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ถ้าจะมีการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ. ก็จะเป็นกฎหมายเฉพาะที่ได้รับยกเว้นให้สามารถกระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษามันคงของรัฐ ตามวรรคท้ายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๓๑ มาตรา ๓๔ โดยปกติจะมีกฎหมายรองรับในเรื่องความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านโทรศัพท์ โดยไม่สามารถกระทำการคัดค้านข้อมูลได้ แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัตินี้นำมาบังคับใช้เมื่อใด อาจจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้หลายอย่างเพราะในตัวร่างพระราชบัญญัตินี้ ยังมีช่องโหว่อยู่พอสมควร ต้องศึกษาเพิ่มเติมและไขในส่วนที่ยังมีช่องโหว่นั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดเก็บข้อมูลการทำลายข้อมูลที่ไม่ใช่ผลต่อการนำมาใช้เป็นพยานหลักฐาน และเรื่องหลักประกันว่าในส่วนข้อมูลเหล่านั้นจะต้องถูกเก็บเป็นความลับใช้ในชั้นศาลเท่านั้น เพื่อสิทธิของผู้ถูกคัดค้านข้อมูล หากกฎหมายนี้ออกมาใช้ ถือว่ากระทบต่อสิทธิความเป็นส่วนตัวของประชาชน เพราะคนไทยมี

สิทธิเสรีภาพในการสื่อสารตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) มาตรา 36 การตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ จึงส่งผลกระทบต่อและขัดกับรัฐธรรมนูญและในทางปฏิบัติเองก็ถือว่าเป็นการละเมิดด้วย" เนื่องจากเป็นกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล ถ้าออกก็จะต้องระบุชัดเจนว่า คดีอาญาร้ายแรงนั้นเป็นคดีประเภทไหน ออกมากี่ข้อ อย่างไรไม่ได้ และแนวทางปฏิบัติก็กว้างเกินไป และเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วอาจจะเกิดปัญหาหากผู้ใช้นำไปใช้กับคดีที่ไม่มีความจำเป็นหรือนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง (สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์, 2552)

จากที่ได้ศึกษากฎหมายของประเทศต่างๆ อาทิเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดค้านข้อมูลและกำหนดองค์กรเพื่อควบคุมการคัดค้านข้อมูลไว้เพื่อป้องกันเสรีภาพของบุคคล ประเทศอเมริกาได้ตรากฎหมาย The Omnibus Crime Control safe street Act 1968 ขึ้น เพื่อมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิของประชาชน และการที่จะคัดค้านข้อมูลด้วยวิธีใดก็ตามจะสามารถทำได้ต้องเกี่ยวเนื่องกับการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมบางประเภท (กิตติมา ประคุณดี, 2533) จึงขอเสนอให้มีแนวทางแก้ไขดังนี้

1.กฎหมายนี้เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของประชาชนซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ ส่งผลกระทบต่อเสรีภาพการสื่อสาร เจ้าหน้าที่รัฐน่าจะมีวิธีที่รัดกุม ในการดำเนินการให้เป็นขั้นตอนและกำหนดให้มีหน่วยงานที่สามารถตรวจสอบการคัดค้านข้อมูลดังเช่นประเทศอเมริกา และกระทำการระบุนานความผิดที่จะให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจคัดข้อมูลให้ชัดเจนนั้นไม่ใช่เรื่องยาก สามารถระบุเป็นรายมาตราในประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง หรือระบุเป็นหมวดความผิดให้เห็นชัดเจนก็ได้ การที่ร่างกฎหมายยัง

เปิดกว้างไว้เช่นนี้ย่อมเสี่ยงต่อการถูกตีความเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจเกินขอบเขตได้

2. ควรระบุให้ชัดเจน เกี่ยวกับคำนิยามว่า คดีใดร้ายแรง ที่มีผลต่อความมั่นคงของรัฐ เป็นคดีประเภทใดบ้าง มีกี่จำพวกกำหนดให้เป็น คดีร้ายแรง เนื่องจากร่างนี้ยัง ยังไม่ให้ความชัดเจนว่าความผิดอาญาฐานใดบ้างที่เข้าข่ายการถูกคัดกรับข้อมูล ร่างมาตราเพียงกำหนดว่าความผิดที่อาจเข้าข่ายถูกคัดกรับข้อมูลได้ คือ (1) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ เช่น คดีการค้าอาวุธ คดีที่มีส่วนเกี่ยวข้องการก่อการร้าย (2) ความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม เช่น คดีค้ายาเสพติด คดีที่เกี่ยวกับการช่อกโจร(มือปืน) (3) ความผิดที่มีลักษณะยุ่งยากซับซ้อน เช่น คดีที่เกี่ยวกับการฟอกเงิน คดีที่เกี่ยวกับธุรกิจผิดกฎหมายต่างๆ

3. ในร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้มีข้อกำหนดในการจัดเก็บข้อมูลที่ได้มาว่าจะเก็บไว้เป็นระยะเวลาเท่าใดหรือจะทำลายเมื่อใด ในเมื่อข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลที่สำคัญ อาจทำให้เกิดผลเสียในด้านต่างๆ ถ้าหากข้อมูลนั้นหลุดออกไป ดังนั้นควรเพิ่มในส่วนนี้เข้าไปเพื่อความปลอดภัยต่อตัวของข้อมูล จึงขอเสนอกำหนดในตัวการจัดเก็บข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงของรัฐ ให้สามารถจัดเก็บไว้ได้ 3 เดือน พ้นจากนั้นให้ทำลายทิ้งเสีย

4. ในส่วนการคัดกรับข้อมูลการสื่อสารของประชาชน อาจเกิดขึ้นแม้ในกรณีที่มีเหตุสงสัย โดยยังไม่จำเป็นต้องมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริงๆ เพราะเงื่อนไขหนึ่งที่ศาลจะสั่งอนุญาตให้คัดกรับข้อมูลได้ คือ จะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการ “ป้องกัน” ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น การคัดกรับข้อมูลจึงไม่ใช่อำนาจที่ทำได้เฉพาะเพื่อการตามหาตัวผู้ต้องสงสัยหลังเกิดการกระทำความผิดขึ้นแล้วเท่านั้น ดังนั้นเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่แล้วถ้าได้กระทำการคัดกรับไปแล้วจะมีมาตรการใดเข้ามาคุ้มครองข้อมูลเหล่านั้นได้บ้าง

ดังนั้นควรจะต้องมีแนวทางแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้รัดกุมถึงกรณีการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงาน และให้มีหน่วยงานในการตรวจสอบได้ รวมถึงคำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ถูกคัดกรับเป็นสำคัญ และมีมาตรการป้องกันความเสียหายอันเกิดมาจากการคัดกรับข้อมูลเหล่านั้น โดยนำกฎหมายของต่างประเทศมาปรับใช้ให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ถูกคัดกรับเป็นสำคัญ และการปฏิบัติการขอคัดกรับข้อมูลจะไม่ได้ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550)

6. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ นาวาเอกหญิง ดร.ศิริภา จำปาทอง ที่ให้คำแนะนำปรึกษาด้วยดีเสมอมา และสุดท้ายขอขอบพระคุณครอบครัวที่ให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษามาโดยตลอด

7. เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา ออดทนต์. (2534) การคัดกรับทางโทรศัพท์. นิตยสาร กระทรวงยุติธรรม คุณภาพ เล่มที่ 6 ปีที่ พฤศจิกายน-ธันวาคม, กรุงเทพมหานคร กาญจนา ศรีนารุ ผู้เขียนบทความออนไลน์ เรื่องร่างพระราชบัญญัติการคัดกรับ ปี 2549 <https://www.gotoknow.org/posts/206444> (28 ธันวาคม 2557)
- สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์. (2552) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ:เจริญรัฐการพิมพ์)
- ไพจิตร ปุญญพันธ์. ลักษณะละเมิด. กรุงเทพฯ:คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไพจิตร ปุญญพันธ์. ลักษณะละเมิด. กรุงเทพฯ:คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. มปท

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ.
เกี่ยวกับการดักฟังข้อมูล

กิติมา ประคุณดี “การดักฟังโทรศัพท์โดยเจ้าพนักงาน”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะ
นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Omnibus Crime Control safe street Act 1968
section 2518

สุชาติ ตระกูลเกษมสุข. (2543) “การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลจากการดักฟังทางโทรศัพท์”
(วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต)

มหาวิทยาลัยรังสิต